

Dawid MIELNIK, *Śledztwo w sprawie sekretu fatimskiego. Czy w Fatimie Maryja ostrzegła przed Soborem Watykańskim II i nową Mszą? Studium teologiczne*, Wydawnictwo KUL, Lublin 2020, ss. 579 [recenzja].

Na początku 2021 roku na rynku wydawniczym pojawiła się pozycja książkowa o intrygującym tytule: *Śledztwo w sprawie sekretu fatimskiego. Czy w Fatimie Maryja ostrzegła przed Soborem Watykańskim II i nową Mszą? Studium teologiczne*. Jej autorem jest Dawid Mielnik – doktor nauk teologicznych w zakresie teologii biblijnej (KUL JP II, 2017), także wykształcony filozof i filolog oraz specjalista z dziedziny edytorstwa i informatyki, którego zainteresowania badawcze koncentrują się na egzegezie biblijnej i symbolice liturgicznej.

Każdy człon intytulacji posiada swoje znaczenie i wagę, niemniej jednak uwagę czytelnika przykuwa – niejako samorzutnie – pytanie o sobór i mszę w świetle fatimskich mariofanii. I rzeczywiście, D. Mielnik wyjaśnia: „Celem niniejszej pracy będzie próba odpowiedzi na pytanie postawione w tytule opracowania, a zatem zmierzenie się z problemem zasadności przyjmowania hipotezy po pierwsze o istnieniu nieujawnionej części sekretu fatimskiego, a po drugie o tym, że w tej tajemnicy znajdowało się ostrzeżenie przed «złym soborem i złą Mszą»” (s. 11). Tak więc przedmiotem badań autora jest tzw. trzecia tajemnica fatimska, jej treść i wiarygodność w świetle dostępnej literatury przedmiotu, głównie obcojęzycznej. Punktem odniesienia krytycznej analizy naukowej jest oficjalny dokument watykański z 26 czerwca 2000 roku, w którym upubliczniono treści trzeciej tajemnicy fatimskiej i poddano je interpretacji. Owocem dociekań przedstawionych w monografii są dwie konkluzje. Pierwsza – najważniejsza – „Należy stwierdzić brak bezspornych dowodów przemawiających za twierdzeniem, że w trzeciej tajemnicy fatimskiej Maryja ostrzegła przed Soborem Watykańskim II oraz nową Mszą” (s. 473) i druga – dopełniająca – „Nawet jeżeli w oparciu o zebrany materiał dowodowy nie można stwierdzić, że trzecia tajemnica fatimska ostrzegła przed „złym soborem i złą Mszą”, to jednak nie ulega żadnym wątpliwościom, że przeciwko oficjalnej treści trzeciej tajemnicy fatimskiej można podnieść bardzo poważne, oparte na materiale źródłowym, zarzuty” (s. 474). Swoje dociekania naukowe autor opiera głównie na dwóch ważnych dla problematyki publikacjach. Chodzi o *Wspomnienia* fatimskiej wizjonerki – siostry Łucji (*Memórias da irmã Lúcia*, opr. L. Kondor, Fátima: Secretariado dos Pastorinhos 2007) oraz studium Michela de la Sainte Trinité *The whole truth about Fatima*, przede wszystkim jego trzeci tom (New York: Immaculate Heart Publications 1989–1990).

Nieliczne opracowania polskojęzyczne oraz brak dogłębnej analizy dokumentów związanych z sekretem fatimskim sprawia, że recenzowane studium należy ocenić jako ambitną i – co trzeba podkreślić – udaną próbę zapełnienia istotnej luki w badaniach nad objawieniami maryjnymi w Fatimie. Przedstawiony przez autora

problem badawczy i sposób jego rozwiązania wskazuje na nośność i ważność podjętej tematyki dla szerszej opinii publicznej, nie tylko teologów, ale także chrześcijan różnych denominacji, zainteresowanych zjawiskiem objawień prywatnych i ich orędziem.

Monografia obejmuje 579 stron i składa się z następujących po sobie części: *Wprowadzenia*; rozdziału I. *Historia objawień s. Łucji oraz dzieje trzeciej części sekretu*; rozdziału II. *Poszlaki kwestionujące oficjalną treść trzeciej tajemnicy fatimskiej*; rozdziału III. *Trzecia tajemnica fatimska w kręgach pozawatykańskich; Zakończenia, Bibliografii, ośmiu Aneksów, Streszczenia i Spisu treści* w języku angielskim. Poszczególne części zostały logicznie i merytorycznie powiązane. W rozdziale I została zaprezentowana szeroko rozumiana faktografia dotycząca trzeciej tajemnicy fatimskiej, przede wszystkim historia rękopisu sekretu. W rozdziale II autor dokonał analizy i oceny przesłanek falsyfikujących opublikowaną przez Watykan w 2000 roku wizji biskupa w bieli jako trzeciej części tajemnicy przekazanej przez Maryję w 1917 roku. Rozdział III został poświęcony alternatywnym próbom interpretacji sekretu fatimskiego. Dopiero po ukazaniu całej panoramy zebranego materiału badawczego i jego krytycznej weryfikacji autor rozpatrzył hipotezę o rzekomym ostrzeżeniu przez Maryję w Fatimie przed Soborem Watykańskim II i *novus ordo missae*.

Autor recenzowanej monografii podjął się niełatwego zadania badania objawień prywatnych – mariofanii fatimskich. Trudność wynika przede wszystkim z faktu, że należą one do niezobiektywizowanych źródeł teologii. Ponadto trzeba podkreślić, że w przypadku każdego objawienia medium przekazu stanowi rzeczywistość znakowa, gdzie element znaczący i znaczony nie są tej samej natury (element naturalny – historyczny odsyła do nadnaturalnego – sensu), co przysparza dodatkowych problemów podczas naukowego rozpoznawania i interpretacji epifenomenów.

Oceniając dzieło D. Mielnika trzeba zadać sobie pytanie, czy jest ono rzeczywiście studium teologicznym? Pierwszy i drugi człon tytułu, jak również zasadnicza treść książki wskazują raczej na dobrze udokumentowane dziennikarstwo śledcze. Świadczy o tym także bogata bibliografia, sensowny i zgodny z przyjętą przez autora metodologią chronologiczny i przedmiotowy zakres analizy. To prawda, że Autor skoncentrował się na faktach. Relacjonuje i opisuje wydarzenia, widząc w nich ciąg przyczynowo-skutkowy. Odwołuje się do argumentów historyczno-prawnych. Nie oznacza to jednak, że monografia pozbawiona jest treści związanych z hermeneutyką teologiczną mariofanii fatimskich. Na początku pierwszego rozdziału Dawid Mielnik zdefiniował pojęcie objawień prywatnych i ukazał je w relacji do Objawienia publicznego. Określił także kryteria wiarygodności tych fenomenów (s. 23–26). Podanie już na samym początku monografii pryncypiów teologicznych uchroni czytelnika przed absolutyzacją treści związanych z mariofaniami, a z drugiej strony przed ich lekceważeniem, czy też skrajnym sceptycyzmem wobec wyraźnych znaków Bożej ingerencji w dzieje. Całe dzieło osadzone jest na gruntownej wiedzy teologicznej Autora.

Warto sięgnąć do studium dra Dawida Mielnika przede wszystkim dlatego, aby na podstawie przeprowadzonych przez niego analiz, prezentowanych różnych stanowisk i interpretacji poznać całościowy ogląd problematyki trzeciej tajemni-

cy fatimskiej. Dzięki utrzymaniu podczas procesu badawczego neutralnej postawy światopoglądowej, wolnej od uprzedzeń i uprzednich założeń, czytelnik ma możliwość przeżycia intelektualnej przygody z objawieniami fatimskimi oraz wyrobienia własnej opinii o zaprezentowanej tematyce.

Ks. dr hab. Paweł Rabczyński, prof. UWM
Wydział Teologii UWM w Olsztynie
ORCID: 0000-0002-8732-7019

